دریچه

۲روایت تاریخی از ۲نامه زهر آگین

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اخیر جمعی از نخبگان و استعدادهای برتر علمی با ایشان با اشاره به تبلیغات مستمر غربی‌ها از ابتدای پیروزی انقلاب تا به امروز، به ۲نامه در سال‌های ۶۹ و ۸۲ اشاره کردند که نویسندگان آن قصد داشتند نظام را به سمت تسلیم‌شدن ببرند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به تبلیغات مستمر غربی‌ها از ابتدای پیروزی انقلاب تا به امروز مبنی بر روبه‌زوال بودن جمهوری اسلامی، فرمودند: «بعد از رحلت امام(ره) در سال ۶۹ یک اعلامیه‌ای دادند بعضی از موجهین، ادعه‌ای موجهی بین آنها بودند، چهره‌های معروف نظام و موجه، سابقه کاری هم در نظام داشتند، اعلامیه دادند که نظام در لبه پرتگاه است. کی؟ سال ۶۹، یعنی همین روزها است که خلاصه تمام بشود.»

ایشان به نامه دیگری نیز با این مضمون در سال ۸۲ اشاره کردند و فرمودند: «یک عده از نمایندگان مجلس نامه نوشتند به بنده، یک نامه واقعا غیرمنصفانه‌ای بود، خیلی غیرمنصفانه بود. یک چیزهایی را گفتند، یک سوال‌هایی از ما کردند که جوابش را خودشان باید می‌دادند، چون هم مجلس دست خودشان بود، هم دولت دست خودشان بود، باید آنها جواب می‌دادند. از من سؤال کرده بودند. آن وقت آن نامه مضموئی این بود که خلاصه باید تسلیم بشوید والا کارتان تمام است. مال سال ۸۲ است. تسلیم نشدیم، ایستادیم و ان شاءالله باز هم خواهیم ایستاد.» اشاره تاریخی رهبر انقلاب در این سخنرانی، به ۲نامه‌ای است که در زمان انتشار خود در مطبوعات آن زمان پخش شد و حتی در خارج کشور نیز بازتاب داشت. اما این نامه‌ها را چه کسانی نوشته بودند. برای بررسی محتوای آن باید به گذشته رجوع کرد.

نامه ۹۰ امضایی نهضت آزادی
ملک و ملت به لبه پرتگاه رسیده است!

نامه اولی که رهبر انقلاب به آن اشاره کردند، نامه ۹۰امضایی است که در اردیبهشت سال ۶۹ از سوی برخی فعالان نهضت آزادی و چهره‌های اپوزیسیون به نام جمعیت دفاع از آزادی و حاکمیت ملت ایران، نوشته شد. این نامه تفصیلی در ۴بند «اقتصادی و اجتماعی و زندگی»، «آزادی، امنیت و از نظر معنوی و مدیریت»، «سنقلال، بقا و بازنگری کشور» و «روابط جهانی و سیاست‌خارجی» منتشر شد تا وضع کشور را به جالش و نقد بکشد. در این نامه خطاب به هاشمی رفسنجانی رئیس‌جمهور وقت، در هر ۴بند ضمن سیاه‌نمایی نوشته شده بود: «اکنون کشور عزیز ما در بن‌بست و بحرانی از سختی و ناخشنودی و نابسامانی دست و پا می‌زند. با وجود وعده‌هایی به مستضعفین و شعارهای پرطنین، طبقات محروم جامعه محروم‌تر و زیادتر شده‌اند. در جنگل گرانی و گره‌های زندگی گرفتارتر و از آینده خود مأیوس‌تر. ملک و ملت به لبه پرتگاه وحشتناک ویرانی و نابودی رسیده است.» برخی اعضاکنندگان این نامه همچون مهدی بازرگان، یدالله سحابی، ابراهیم یزدی و علی‌اکبر معین‌فر، ابتدای انقلاب مسئولیت داشتند و عضو دولت موقت بودند.

نامه ۱۲۷ امضایی
جام زهر باید نوشید!

یکی دیگر از این برهه‌های نامه‌نگاری به نفع دشمن به سال ۸۲ برمی‌گردد که ۱۲۷ نماینده مجلس اصلاح‌طلب ششم با نگارش نامه‌ای خطاب به رهبر معظم انقلاب خواستار این شدند که «اگر جام زهر باید نوشید، قبل از آنکه کیان نظام و مهم‌تر از آن، استقلال و تمامیت ارضی کشور در مخاطره قرار گیرد، باید نوشیده شود.»

منظور آنها از جام زهر مذاکره با آمریکا بود و در ادامه نامه چنین می‌نویسند: «شاید دوره کنونی از این لحاظ بی‌مانند باشد که شکاف‌های سیاسی و اجتماعی با تهدید خارجی و برنامه آشکار دولت ایالات متحده آمریکا (به‌عنوان قدرتی که در برابر خود مانعی نمی‌بیند) برای تغییر نقشه ژئوپلیتیک منطقه همزمان شده و نظام ناچار به کنش و واکنش در برابر این برنامه است.» هرچند انتظار این بود نامه محرمانه به‌دست رهبر انقلاب برسد اما ساعتی بعد از نگارش آن، سر از رادیوهای بیگانه درآورد و بی‌بی‌سی و صدای آمریکا به تفصیل بـه آن پرداختند. نامـه ۱۲۷ نماینده مجلس از سوی رهبر انقلاب بی‌جواب نماند و مقام معظم رهبری در دیدار ۱۳۸۲/۳/۷ فرمودند: «دشمن نیز می‌داند که سلاح و تجهیزات در برابر اراده و پایداری ملت ایران کارایی ندارد، بنابراین درصدد است از درون با مردم ایران برخورد کند و با بسست کردن اراده ملت که در اراده مسئولان متجلی می‌شود، به اهداف خود دست‌یابد. اما مردم و مسئولان ایران با تحمل لوازم مقابله با دشمن، هویت و استقلال خود را حفظ می‌کنند... باید مراقب بود که بحث‌ها و اختلاف‌نظرها به مقابله و تخاصم تبدیل نشود و تصویر مورد نظر دشمن از اوضاع داخلی ایران در افکار عمومی ترسیم نگردد.»

برخی از نویسندگان این نامه از جمله فاطمه حقیقت‌جو، موسوی‌خویی و رجبعلی مزروعی به خارج کشور پناهنده و برخی دیگر از آنها نیز در ماجرای فتنه ۸۸ محکوم شدند. برخلاف آنچه نمایندگان مجلس ششم تصور می‌کردند نه‌تنها جام زهری نوشیده نشد، بلکه برنامه آمریکا برای تغییر نقشه ژئوپلیتیک منطقه به نفع ایران تمام شد و عملا بعد از حمله به عراق، آمریکا در باتلاقی گیر کرد که دیگر نتوانست به کشوری حمله کند. در انتخابات بعدی مجلس نیز صلاحیت اعضاکنندگان نامه تایید نشد و در اواخر دولت خاتمی، برنامه هسته‌ای ایران که به بهانه جلوگیری از جنگ تعطیل شده بود، با دستور رهبر انقلاب ادامه پیدا کرد.

مبارزه با فساد

نگاه ارتجاعی

سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی حکومت اسلامی در سال‌های گذشته سبب شکل‌گرفتن طبقه مرفه لوکس‌نشین شده است. این افراد به‌دلیل حمایت‌هایی که دریافت کرده‌اند به‌سادگی مجوز ساخت‌وساز می‌گیرند و با پرداخت رشوه‌های کلان به مدیران، برای خود قلعه‌های غیرقابل نفوذ برای زندگی می‌سازند. این طبقه به شکل سازمان‌یافته‌ای در حال رشد هستند و با اقدامات خود اشرافی‌گری و لوکس‌بازی را در مقابل مردمی که حتی توانایی خرید یک خانه چند متری را هم ندارند به حد اعلای خود رسانده‌اند.

نگاه انقلابی

برخورد با مفسدان دانه‌درشت و افرادی که با سوءاستفاده از موقعیت خود به منافع نامشروعی رسیده‌اند، از حسابرسی و حساب‌کشی مستثنا نبوده و رسیدگی به تخلفات کسی خط قرمز نیست. محکمه بالاترین مقامات مسئول سیاسی در حد معاون رئیس‌جمهور و زندانی کردن او و نیز برخورد با مســئولان عالی‌رتبه قضایی ازســوی قوه قضاییه از نمونه‌هایی است که نشان می‌دهد مبارزه با فساد در جمهوری اسلامی در هر رتبه و جایگاهی که باشد، بدون تعارف انجام می‌شود و نمی‌توان آن را لاپوشانی کرد.

ارزش پول ملی

نگاه ارتجاعی

ارزش پول ملی در طول سال‌های بعد از انقلاب هر ســال کمتر شــده و این دولت نیز مانند دولت‌های قبلی عمل کرده است. این نشان می‌دهد که اساسا جمهوری اسلامی در زمینه اقتصاد محکوم به شکست است. مسئولان جهشان و نظام اسلامی موفق به تامین معیشت مردم نیست و شکست حتمی است.

نگاه انقلابی

کلید اصلی برای ایجاد اشتغال، جهت به وجود آمدن معیشت و برای ایجاد ارزش پول ملی، تولید است. رهبر انقلاب یک دهه قبل، به موضوع تولید توجه جدی نشــان دادند. قدرت و توان تولید، دانش تولید، ایمان و انگیزه برای کار تولیدی در کشور وجود دارد. اگر چه نگاه دولت در دهه ۹۰، به خارج از مرزها و کم‌کاری‌های آنها در پیشبرد راهبرد تولید و مردمی کردن اقتصاد باعث ضعف‌هایی در حرکت اقتصادی کشور شد، اما به اذعان دشمن تحریم‌های فلج‌کننده و حداکثری شکست مفتضحانه خورده کشور دچار روشکستگی نشد. راه‌حل هنوز افزایش تولید است و برای تحقق آن به زمینه‌سازی اقتصادی و مهار تورم نیاز داریم. تلاش مدیران جوان انقلابی که وارد عمل شده‌اند و همینطور قوانین تصویب شده در مجلس و اجرای درست قوانینی مانند اصل ۴۴ صحنه را برای برطرف کردن مشکلات کشور آماده کرده است.

ماجرای زمستان خوی

نگاه ارتجاعی

کاش بـه جـای تولیـد خودروهـای بی‌کیفیت، کانکس تولید می‌کردیم که مردم اینطور بی‌خانمان در این سرما نباشند. مدیران به فکر مردم نیستند. مردم در سرما و گرســنگی گرفتار شدند. کاش کمک‌های خارجی را قبول می‌کردید و اینقدر غــرور به دارایی‌های داخلی نبودید. چرا اینقدر همه‌چیز را امنیتی می‌بینید؟ شما فهم کافی از تعامل با دنیا ندارید. ماشــین‌های آبپاش و ضدشــورش شما زودتر یا همزمان با ماشین‌های امدادی به منطقه آمده‌اند. کشور ضعیف و ناتوان است و مردم در حال له شدن زیر این ناکارآمدی و ناتوانی هستند.

نگاه انقلابی

حدود ۳هزار واحد مسکن شهری و روستایی در زلزله ۹.۳ ریشتری تخریب شدند. چندین برابر این مقدار نیز واحدهایی هستند که بین ۱۰تا ۹۰درصد تخریب شده‌اند. یک‌سوم مردم در همان ساعت‌های اول در چادرها اسکان داده شدند. ۱۰هزار بخاری برقی پخش شد. مسئولان کشــور به منطقه رفتند و از ناکافی بودن تجهیزات مقابل رسانه‌ها گفتند. گروه‌های مردمی و جهادی نیز به کمک مردم رفتند و با موکب‌هایی که بر پا کردند، غذای گرم میان زلزله‌زدگان توزیع شد. کمک‌های امدادی به مردم از سوی دیگر کشورها پذیرش شد اما کشورهای اروپایی و آمریکا کمکی به زلزله‌زدگان کشورمان در خوی نکردند. این کشورها با تحریم‌هایشان حتی مانع رسیدن کمک به هموطنانمان نیز شدند. حضور چندین‌باره مسئولان سبب گسیل امکانات بیشتر گرمایشی برای مردم و نیز دارو و غذا در منطقه شد.

افزایش گرانی

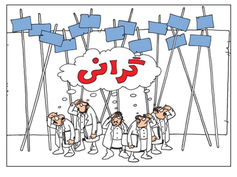

نگاه ارتجاعی

مشکل گرانی‌ها مانند گرانی گوشت ناشی از ناکارآمدی و کارنابلدی مســئولان است. مسئولان به جای اینکه این مشکل همیشگی نظام جمهوری اسلامی را برطرف کنند، جلوی نشریاتی که می‌خواهند صدای مردم باشند را می‌گیرند تا واقعیات را نگویند. گرانی ســرسام‌آور قیمت گوشت و مسکن باعث شده سفره مردم کوچک‌تر شود. جمعیتی که زیر خط فقر هســتند افزایش چشــمگیری پیدا کــرده اســت. اینها همه نشان‌دهنده ناکارآمدی و رو به اضمحلال رفتن انقلاب و نظام اسلامی است. کاش به جای شعارهای تکراری و خســته‌کننده‌تان کمی به فکر سفره مردم می‌بودید. هیچ طرحی برای حل و فصل مشکل گرانی ندارید. باید روی بهبود روابط بین‌المللی تمرکز می‌کردید.

نگاه انقلابی

باید به جای آنکه روی سیاستگذاری و تنظیم‌گری گوشت در کشتارگاه‌ها متمرکز شویم، روی دامداری‌ها و وضع تولید تمرکز می‌کردیم. همانطور که در تولید گوشــت مرغ با افزایش نهاده‌ها و خوراک مرغ‌داری‌ها قیمت نزولی شد، در دامداری‌ها نیز باید بر کاهش هزینه تولید تمرکز می‌شد تا گرانی از بین برود. افت تعداد دام‌ها در دامداری‌ها به‌دلیل رشد قیمت نهاده‌های دامی قابل پیش‌بینی بود. این مشکل نیز ماندنی مورد دیگر برطرف شدنی است. به لحاظ راهبردی زمینه‌سازی برای تولید بیشتر و بعد در مرحله دوم منضبط کردن شبکه توزیع و دلالی در کشور مسئله گرانی را برطرف می‌کند.

مقایسه ۲ نگاه انقلابی و ارتجاعی در رویدادهای کشور

بررسی برخی رویدادهای مهم سیاسی، اجتماعی و اقتصادی با نگاه ارتجاعی و تفاوت آن با نگاه انقلابی در پرونده امروز همشهری

گزارش

سال‌ها پیش از این، ابیمیشنی در صداوسیما پخش می‌شد که در آن شخصیتی وجود داشت که مدام از شکست خودش و اینکه می‌داند موفقیتی در کار نیست، صحبت می‌کرد؛ شخصیتی که نامش کلام بود و در سرزمین لی‌لی‌پوت زندگی می‌کرد و اساسا بدبین بود. یکی از چالش‌هایی که نظام جمهوری اسلامی از بدو تاسیس تاکنون با آن روبه‌رو بوده است، وجود گلام‌هایی است که نگرش توأم با تردید و سوءظن نسبت به بدیدهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی رخ داده در آن دارند. نگرشی که گرچه در ابتدا با کم‌توجهی افکار عمومی و رسانه‌های دوران انقلاب روبه‌رو شد و افکار عمومی پذیرشی درباره آن نداشت، اما رفته‌رفته تردیدافکنی‌ها و نیز برخی ضعف‌های غیرقابل کتمان در بروز کاستی‌ها سبب شد نگاه ارتجاعی به مشکلات به بخشی از فرهنگ سیاسی غالب در برخی جریان‌ها و رسانه‌ها تبدیل شود و بتواند جای خود را در افکار عمومی تا حدودی باز کند؛ نگاهی که تلاش می‌کند کشور را در ورطه نابودی و اضمحلال نشان دهد و این‌بستی تمام‌عیار را مقابل دیدگان مردم و جامعه عیان کند. در پرونده پیش‌رو به برخی نگاه‌های ارتجاعی به مشکلات کشور و در مقابل یادآور آن برای شکست این نگاه پرداخته‌ایم:

اغتشاشات

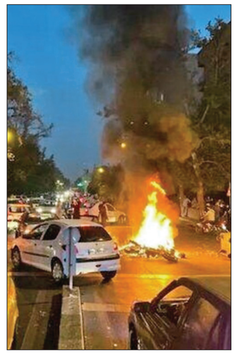

نگاه ارتجاعی

اغتشــاشات محصول اعتراض مردم به وضع موجود است. اگر اعتراض مردم نبود، یک عده هم روی این جریان ســوار نمی‌شدند و دست به اغتشــاش نمی‌زدند. اغتشاش نشان‌دهنده فروپاشی گام به گام انقلاب و جمهوری اسلامی است و اگر مسئولان کلان کشــور ریل عوض نکنند و در شعارها و اصول خود تجدیدنظر نکنند، انقلاب شکســت خواهد خورد و جمهوری اســلامی فروخواهد پاشید. البته هیچ بعید نیســت که این فروپاشی به فروپاشی کشور نیز بینجامد. پس شــاید بهتر باشد سراغ کسانی برویم که دلشان برای ایران یکپارچه می‌تپد، اما با جمهوری اسلامی زاویه جدی دارند.

نگاه انقلابی

اغتشاشات ناشی از حرکت رو به رشد و امیدوارانه کشور است. با آمدن دولت جدید که با حضور حماسی مردم همراه بود، فضای اعتراض مردمی روند کاهشی پیدا کــرده بود. اعتراض مردم به‌دلیل مشــکلات معیشتی و عملیاتی نشدن وعده‌های دولت قبل وجود داشت، اما اساسا بعد از موفقیت‌های یکساله کشور به اندازه یک انفجار با انقلاب یا اعتراض خیابانی نمی‌رسید. آنچه محقق شد محصول برنامه‌ریزی دشمن برای به‌هم ریختن ذهنیت مردم در فضای مجازی بود. این جریان با رفتارهای پراکنده و هنجارشکن و فشار بر سلبریتی‌ها ضعیف و شیفته نگاه به خارج کشور سعی کردند صحنه را به‌گونه‌ای طراحی کنند که ذهنیت مردم به‌هم ریزد. حضور ۲۱میلیون نفری مردم در راهپیمایی ۲۲بهمن نشان‌دهنده واقعیت ماجرا بود.

پرونده مولدسازی

نگاه ارتجاعی

همانطور که در ماجرای خصوصی‌سازی، دولتی‌ها برای جبران کســر بودجه خود شرکت‌ها را به نمیرنخب به سوداگران و نزدیکان خود واگذار کردند و تولید را از کار انداختند با آنکه به‌صورت خصوصی‌تی دوباره با دست بازتر شرکت‌ها را در اختیار گرفتند، ماجرای مولدسازی نیز که بر بستر نیاز کشور به حل کسری بودجه قرار است انجام شود، مبتلابه همان آینده است. به دولتمردان کشور نیز اعتماد و امیدی نیست و این یعنی دارایی‌های مردم به جیب ثروتمندان و نورچشــمی‌ها خواهد رفت و کشور به شکاف طبقاتی بیشتر و به‌هم‌ریختگی بیشتر دچار می‌شــود. مصونیت قضایی این افراد نیز صحنه را برای فساد بیشــتر باز خواهد کرد. این هم تشــابه دیگری بر فساد بیشتر بودن فضای اداره کشور اســت. به علاوه که عملا نهادهای دمکراتیک و مردمی کشــور از روند نظارت به این طرح کنار گذاشته شده‌اند و کسی حق ندارد در این‌باره سوال کند یا با آن مخالفتی داشته باشد. هر مخالفت یا ســوالی منجر به برکناری افراد یا تحت تعقیب قرار گرفتن آنان می‌شود که این خود نشانه بروز فساد در این پروژه است.

نگاه انقلابی

انضباط دادن به دارایی‌های نهادهای دولتی و حاکمیتی و به‌کارگیری آنها برای تولید و نیز برطرف کردن مشکلات معیشتی مردم مانند مسکن و کمک به جلوگیری از کاهش ارزش پول ملی و کاهش تورم از رویکردها و اهداف طرح مولدسازی دارایی‌های دولت است. استفاده از ظرفیت‌ها و املاک نهادها و ادارات دولتی طبیعتا به‌دلیل ارتباطات مدیران این نهادها حتما فرایند طولانی و دیرپازدهی را طی خواهد کرد. برای سرعت بخشیدن به این روند، نیاز به یک مجموعه فرادولتی است که بتواند بدون آنکه گرفتار موانع مختلف احتمالی شود، این مسیر را پیش ببرد. چنین نهادی باید در رأس حاکمیت و ذیل اختیارات رهبری و سران قوا که برای جنگ اقتصادی تصمیماتشان از جانب رهبری مشروعیت یافته شکل بگیرد. تصمیمات این شورای متمرکز و منسجم ذیل نظارت سران و مسئولان و همینطور مردم می‌تواند یک تجربه مهم حاکمیتی در جنگ اقتصادی باشد. البته این مسیر حتما با نقص‌ها و کاستی‌هایی هم مواجه است که با شفافیت بیشتر می‌تواند از تکرار خطاهای مدیران قبلی در پیگیری اصل خصوصی‌سازی نیز جلوگیری کند.

ماجرای کمبود گاز

نگاه ارتجاعی

مدعی بودیم که زمســتان ســخت برای اروپاست و وعده می‌دادیم که عمری باشد و این سختی را برای اروپایی‌ها بیینیم، اما زمستان سخت با قطع گاز خانه‌های مردم و ماحیان کسب و کار و صنعت بر سر خودمان آمد.

مردم روستاها و شهرها گاز نداشــتند، خیلی از مردم در سرمای چند درجه زیر صفر در خانه‌های خود می‌لرزیدند و وسیله‌ای برای گرم کردن خود نداشتند.

وزیر نفت فقط بلد است شعار بدهد، اما عملا مردم در فشار ناشی از سرمای زمستان، بدون پشتیبان رها شده‌اند. جمهوری اسلامی در هر موضوعی ناکارآمدی خود را نشان می‌دهد.

نگاه انقلابی

شهرهای شمالی کشور به‌دلیل صرف‌جویی مصرف بالای مردم تهران با افت فشار گاز روبه‌رو شدند. دولت توانست این ماجرا را با تعطیل کردن ادارات خود مدیریت کند. مردم نیز با صرفه‌جویی خود به کمک آمدند و با صرفه‌جویی حداکثری اتفاق افتاده میلیون‌ها مترمکعب گاز را برای شهرهای شمالی و مناطقی شد که با افت فشار گاز روبه‌رو شده بودند. با این اقدامات مشکل برطرف شد و عملا قطع گاز در نقطه‌ای از کشور ادامه‌دار نشد. در همین ایام، در مناطقی که مشکل گاز جدی بود دولت وسایل گرمایشی غیرگازسوز را به مردم رسانده و نسبت به توزیع سوخت رایگان نیز اقدام کرد. کشور از این چالش با تدبیر مدیران و مردم با کمترین مشکل عبور کرد.

حجاب

نگاه ارتجاعی

نظام در موضوع حجاب شکســت خورده است. امروز علنا کشف حجاب یک امر رایج شده است. مسئله گشت ارشاد هم که خون مردم را به جوش آورده بود، جمع شد و شکست پروژه شرعی کردن قانون را نشان داد. اساسا ساختار دولت مدرن در دنیای امروز با اقامه شریعت سازگار نیست و شما دائما باید حرکت قیقرایی داشته باشید. اجبار کردن حجاب شکســت خورده و این یعنی عملی شکستن استخوان‌های نظام جمهوری اسلامی.

نگاه انقلابی

رعایت حجاب نه تنها امری شرعی، بلکه معقول است و البته در بسیاری از کشورهای دنیا هم برای پوشش حد و حدود مشخصی وجود دارد. فشار بی‌سابقه بر این مسئله در چندماه اخیر بیش از همین مقدار کشف حجاب که کمتر از ۱۰درصد در شهرهاست جواب نداد. زنان ضعیف‌الحجاب هم اعتنایی به پروپاگاندای دشمنان نکردند. کشور نشان داد مقوله حجاب را پذیرفته است. البته برای اعمال حاکمیت در موضوع حجاب نیاز به روش‌های نو و پیشرفته‌تری وجود دارد که البته بعد از ترمیم آثار هجوم رسانه‌ای و اغتشاشات می‌توان به بار گرفتن آن زمینه را برای رعایت بیشتر حجاب در جامعه فراهم کرد.

فساد اقتصادی

نگاه ارتجاعی

حجم بالای فســاد اقتصادی در کشــور قابل کتمان نیست و فشــارهای عجیب و غریبی را به مردم وارد کرده است. این رقم‌های بزرگ فساد که کشف می‌شوند نشان‌دهنده حجم بالای فساد در کشور است. مسئولان و نزدیکانشان گاهی درگیر این فسادها هستند. اینها باعث شده مردم دیگر به مسئولان اعتماد چندانی نداشته باشند.

نگاه انقلابی

اولا حجم فسادهای اقتصادی در ایران با کشورهای دیگر دنیا قابل مقایسه نیست؛ خصوصا که اساسا فساد در بسیاری از کشورهای در حال توسعه برای اساس قانون انجام می‌شود. ثروتمندان عملا با فساد کسب درآمد می‌کنند. آمارها نشان می‌دهد تعداد مدیران آلوده به فساد در ایران نسبت به مدیران با کدست بسیار کمتر است. فساد به‌صورت هماهنگ و سیستمی نیز وجود ندارد، اما همین مقدار فساد نیز با شفافیت بیشتر و مراقبت مردمی و خودمراقبتی مدیران در حال کم شدن است. دولت فعلی اساسا با شعار مبارزه با فساد وارد صحنه و این شعار از جانب مردم پذیرفته شد.

آلودگی هوا

نگاه ارتجاعی

سالانه افراد زیادی به‌دلیل آلودگی هوا در شــهرهایی مانند تهران جان خــود را از دســت می‌دهند. بی‌توجهــی جمهوری اســلامی به مســئله محیط‌زیست و ایجاد فضای سبز در پایتخت و کلانشهرها از جمله مسائلی است که به تشــدید آلودگی‌ها کمک کرده است. بحران آلودگی هوا از بحران‌های قدیمی شهر تهران است که رها شده و هیچ‌کس مسئولیت آن را بر عهده نمی‌گیرد. ضعف پالایشگاه‌ها و کارخانه‌ها در رعایت استانداردهای زیست‌محیطی در تولید بنزین دیوی زباله و هزاران مشــکل دیگر، عامل این آلودگی هستند که متأســفانه جمهوری اســلامی برای برطرف کــردن آنها فکری نمی‌کند.

نگاه انقلابی

برای برطرف کردن مشکل آلودگی هوا باید تلاش کنیم تمرکز را از شهرهای بزرگ برداشته و به همه کشور بپردازیم. نقشه توسعه کشور که مبتنی بر الگوهای توسعه غربی است از این جهت باید ویرایش شود. مردم نیز می‌توانند با ارائه دیدگاه‌های خود در ایجاد بسترهای کاهش آلودگی‌ها و منابع آلاینده آن، مشارکت کنند. رهبری و مسئولان کشور تلاش می‌کنند این فرهنگ عمومی در مردم شکل بگیرد که به محیط‌زیست و فضای سبز توجه جدی‌تری نشان دهند. ابزارها و تکنولوژی‌های موجود نیز می‌توانند با رشد دانش و ابتکارات نسل جوان زمینه را برای کاهش منابع آلاینده هوا فراهم کنند. در این راستا، هم در تولید علم و هم تغییر فرهنگ عمومی مردم کشور در طول ۴۴سال گذشته رشد چشمگیری داشته‌ایم و با ادامه این حرکت به مرور، مردم می‌توانند بر این دشواری نیز فائق شوند.

ترافیک

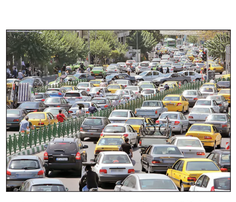

نگاه ارتجاعی

مسئولان جمهوری اســلامی هرگز به فکر ایجاد زیرســاخت‌های شــهری همزمان با توسعه روزافزون شهر و جمعیت آن در کلانشــهرهایی مانند تهران نبوده‌اند. این موضع ســبب شــده اســت خودروهایی کــه روزانه شده و این مســئله منجر به ایجاد ترافیک سنگین در خیابان‌ها شود. این مســئله ســبب افزایش آلودگی‌ها، مصرف ســوخت، استهلاک خودروها، بروز مشــکلات عصبی و رفتاری در مردم و افزایش آلودگی صوتی می‌شود؛ مسائلی که جمهوری اسلامی به‌دلیل ناکارآمدی ذاتی خودش در برنامه‌هایی که اجرا کرده است، اصلا به آنها توجه ندارد.

نگاه انقلابی

برای گره‌گشایی از معضل ترافیک در ۴۴سال گذشته بســیاری از کلانشهرهای کشور از جمله تهران شاهد ساخته شدن بزرگراه‌ها، اتوبان‌ها، زیرگذرها و کنارگذرهای بسیاری بوده‌اند؛ به‌گونه‌ای که چهره شهری تهران را به ۴۴سال قبل از آن، بلکه با یک‌دهه قبل‌تر نیز نمی‌توان مقایسه کرد. این موضوع نشان‌دهنده آن است که توجه مدیران به تغییر الگوهای توسعه همواره در دستور کار مسئولان بوده است. با این حال، توجه به شهرهای کوچک و روستاها برای زمینه‌سازی مهاجرت معکوس از شهرها به روستاها از سیاست‌ها و اولویت‌هایی است که می‌تواند مشکل ترافیک را تا حدود زیادی برطرف کند؛ اتفاقی که به مرور شاهد وقوع آن در کشور و شهرهای بزرگ هستیم.

هواپیمای اوکراینی

نگاه ارتجاعی

همــه مســئولان می‌دانســند هواپیمای اوکراینی با موشک ســیاه سرنگون شده است، اما در همه آن مدت مســئولان، این موضوع را تکذیب می‌کردند تا شاید راهی برای فرار از مســئولیت یا شــکوبی به این اتفاق پیدا کنند. ماجرای سرنگونی هواپیمای اوکراینی نشان‌دهنده دروغگویی و فریبکاری حاکمان و رسانه‌هایشــان است. این کشورهای غربی بودند که واقعیت را همان ابتدا برملا کردند. زدن این هواپیما ظلمی بود در حق مردم کشور و عامل این شــد که ما به شکل بیهوده‌ای درگیر یک پرونده بین‌المللی شویم که در آخر باید محکوم باشیم.

نگاه انقلابی

ماجرای سرنگونی هواپیمای اوکراینی به چند روز زمان برای بررسی دقیق و کارشناسی ابعاد داشته نیاز داشت. پس از بررسی موضوع ازسوی دستگاه‌های مسئول در فاصله چند روز بعد از وقوع این حادثه تلخ، مسئولان کشور با جمع‌بندی نهایی از دلیل واقعی سقوط هواپیما بیانیه پذیرش مسئولیت این حادثه را منتشــر کردند. در این بیانیه و پس از آن فرماندهان و مسئولان عالی‌رتبه نظامی و سیاسی کشور عذرخواهی کردند و دادگاه عاملان این حادثه نیز در حال برگزاری است. این اتفاق محصول ضعیتی بود که آمریکایی‌ها با به شهادت رساندن یکی از فرماندهان عالی‌رتبه سپاه رقم زدند و در این حادثه نیز آنان مقصر هستند.

آبان و قیمت بنزین

نگاه ارتجاعی

مسئولان مدام می‌گفتند قرار نیست قیمت بنزین افزایش یابد. همه رسانه‌ها هم خبر افزایش قیمت بنزین را تکذیب می‌کردنــد. ناگهان در بی‌خبری مردم، شبانه قیمت بنزین را بالا بردند تا کسری بودجه خودشان را از جیب مردم تامین کنند.

هرکس هم که اعتراض کرد یا گلوله جوابش را دادند و بســیاری از مردم در این اعتراض بحق کشــته شــدند. این تصمیم و کشتن مردم یک لکه ننگ غیرقابل تطهیر برای جمهوری اسلامی است. خنده‌های رئیس دولــت هم که می‌گفت من هــم صبح جمعه از افزایش قیمت بنزین خبردار شدم، توهین به مردم بود.

نگاه انقلابی

ماجرای آبان یا یک تصمیم شروع شد. اصل تصمیم‌گیری اقتصادی در آن شرایط پرفشار یک اتفاق مبارک بود که توسط مسئولان طراز اول انجام شد، اما نحوه اجرای آن که با پنهانکاری و دروغ و شــوک همراه بود، باعث اعتراض شد. اغتشاشات در آن ایام یک اتفاق کاملا برنامه‌ریزی شــده بود. حجم ابزارهای نظامی کشف شده و مدل آتش زدن ارگان‌ها، ادارات و مغازه‌های بخش خصوصی تقویت شوند تا محتوای آنها نزد افکارعمومی تأثیرگذار باشد.

یادداشت

محمد خدادی: معاون سابق مطبوعاتی وزیر ارشاد

نقش اشتباهات داخلی در شکل‌گیری نگاه ارتجاعی

واقعیت موضــوع، بحران جریان محتــوا در افکارعمومی اســت که با چالش بزرگی روبه‌روست. رسانه ماهیت خود را بازتعریف کرده؛ یعنی هر کسی که ابزاری به‌عنوان تلفن همراه داشته و فرصت استفاده یا سوءاستفاده از آن را دارد، امروز رسانه‌دار اســت. در چنین فضایی رسانه‌های شکل گرفته‌اند که کارکرد القایــی دارند. متولیان جریان القایی در حوزه رســانه، ماهیت، هدف، زیرساخت، محتوا و ابزار و هزینه‌های ســنگین را برای ماموریت سیاســی استفاده می‌کنند که عمدتا هم جریان امنیتی متولی اصلی آن است و قرار اســت ســامسفید یا برعکس عمل کند؛ اموا هدف، تغییر نــگاه مخاطب در ماموریت محوله اســت. ازاین‌رو، کارکرد رسانه‌ای ندارند.

در این فرایند، نقش و ماهیت رســانه تخریبی و با رویکرد سیاه‌نمایی طراحی شده اســت که عمدتا شاهد وقوع آن در جریان رســانه‌های غرب هســتیم. این جریان هر نقطه قوت و توانایی را با شــگردهای رسانه‌های سیاه‌نمایی کرده و آن را تبدیل به نقطه ضعــف می‌کند. عمدا از نظر جریان رسانه‌ای القایی کاملا وارونه نشان داده می‌شود. به‌عنوان نمونه، در تحولات اخیر کشور، در رصدهایی که انجام شد ۳۵خبر از دیوارنویســی و شــعاردادن از سوی یک رسانه القایی منتشر اما، تنها یک خبر از حادثه حمله به شاهچراغ و شــهادت ۱۵نفر در این حمله منتشر شــد. ارزش‌های خبری در نحوه پوشش این دو خبر در قالب هیچ استاندارد رسانه‌ای قابل بررسی نیست، اما در این رسانه‌ها که به‌دنبال سیاه‌نمایی و ایجاد جنگ روانی در جامعه هســتند، رعایت این استانداردها در اولویت نیســت.

از ســوی دیگر، در نقد باید مهارت داشت. اولا در ورود به موضوع باید نقاط مثبت را از منفی جدا کرد. هنگامی که از آداب نقد صحبت می‌شــود، حرف ما نگاه همه‌سوه‌نگر به موضوع است. نمی‌شود رســانه‌ای جهت‌گیری نداشــته باشد. اما رسانه‌های حرفه‌ای برای اینکه مطالبشان در نگاه مخاطب ارزش افزوده پیدا کند، هر دو بعد یک موضوع را بیان می‌کنند. ما عموما مهارت این کار را نداریم و هنگامی که وارد محتوا می‌شــویم، هنگامی که به نقد می‌رســیم، نقد ما تخریب می‌شــود؛ چراکه هیچ نقطه مثبتی را پیدا نمی‌کند.

مشکل دیگر ما قبل از رســانه است. یعنی تریبون‌داران ما ناگهان به مسائل اعلام حداکثری و اقدام حداقلی است. مســئولان ما باید واقع‌بینانه اظهارنظر کنند و مشکلات و کمبودها را به‌درســتی تبیین و آن را بیان کنند. معتقدم نگاه واقع‌بینانه یعنی نگاه انقلابی - نگاهی که بر گرفته از انقلاب باشد دنبال تغییر اســت و تغییر را هم به رسمیت می‌شناســد،